

DE VRUCHTEN VAN DE ZEE

Schrijven over al het eten uit zee – zoals we in deze rubriek doen – is vermoeiend in het Nederlands. Onze taal heeft immers geen equivalent voor het Engelse allesomvattende “seafood”. Het maakt, net als in de meeste Europese talen, enkel onderscheid tussen vis en ongewervelde zeedieren (schaal- en schelpdieren). Een hele mond vol, die bovendien niet de hele lading dekt. Denk bijvoorbeeld aan zee-egels, zeekomkommers of aan het geroosterde zeewier rond een sushirolletje. Of aan de zee kraal, lamsoor en andere zeegroenten die steeds maar populairder worden. Meer uitzonderlijk in onze keuken, maar elders geliefd zijn zeevijen, anemonen, kwallen, aasgarnalen en krill. In de van Dale is de term “zeevruchten” terug te vinden voor de verzameling van de schelp- en schaaldieren. Je kan er dus enkel mosselen, wulken, garnalen, krabben, kreeften en dergelijke mee benoemen (of de chocoladen variant ervan), maar geen vis of andere zee flora en -fauna.

SEAFOOD OP ZIJN NEDERLANDS

KAN HET BETER?

Om een allesomvattende Nederlandse term te vinden, daagde het Grote Rede zeevruchtenteam de luisteraars van het ochtendprogramma van radiozender Klara uit. Van de 200 ingestuurde suggesties was de één al ludieker dan de andere. Wij vonden **zeekost** – op te delen in **zeewild** voor alles wat je in het wild vangt en **zeeoogst** voor de gekweekte soorten – wel goed gevonden en toepasbaar. Om te polsen of deze suggesties ook kans maken ingeburgerd te geraken in onze spreektaal, legden we ze voor aan een groep “seafood” experts. Hier een greep uit de reacties (andere reacties en alle suggesties op de VLIZ-website):

Guy Vandenbroucke (Marine Harvest Pieters nv)

De term **vis, schaal en schelpdieren** is misschien niet zo aantrekkelijk of hip, maar wordt momenteel wél in tal van professionele naslagwerken gebruikt. Daarom geniet het onze voorkeur. De meer fantasierijke namen (**zeefantasia, zeekost, zee geneugten, zee producten**) zijn misschien wel goed in een meer literair genre, maar of deze dan wél

de lading dekken blijft de vraag. Omdat wij een internationaal bedrijf zijn, gebruiken wij steeds de Engelstalige **seafood** in onze – ook Nederlandstalige – communicatie.

Willem Lanszweert (Nationaal Visserij-museum Oostduinkerke)

Zeekost vind ik zeer passend, zolang men er geen zeekots van gaat maken (wat kan voorkomen bij zeeziekte).

Els Vanderperren (wetenschapper ILVO-Visserij)

Zeewaren dekt mijns inziens de lading wel: eetwaren uit de zee. Het klinkt niet echt ‘spannend’ naar de consument toe, maar is wel bruikbaar in overzichten, rapportering e.d. Ook **amuzee** (amuses uit de zee; de zee als muze voor lekker eten) klinkt lekker, plezant en licht.

Marijn Rabaut (marien ecooloog)

Ik vind **zeewild** de absolute topper! Het legt de nadruk op visserij als jacht. Het schat “seafood” ook gastronomisch hoger in, vergelijkbaar met de wat chique klinkende wildmenu’s in restaurants. Het gaat hier dan inderdaad alleen om wildvangst. **Zeeoogst** lijkt me OK voor aquacultuurproducten.

Wim Van den Bossche (communicatie Natuurlandpunt)

Wij gaan voor **zeekost**. Je moet niet echt ver nadenken wat ‘t kan betekenen. Wel weet ik niet of onze noorderburen dat zullen kunnen plaatsen?

Johan Ghysels (Lannoo) (uitgever kookboeken)

Eigenlijk heb ik **zeevruchten** altijd wel een prachtig woord gevonden. Alleen jammer dat het dan bij uitbreiding ook voor bepaalde chocolaatjes gebruikt wordt. Maar goed, dat is voor truffels ook het geval. Voor mij zou het een oplossing zijn als Van Dale zijn connotaties en denotaties voor ‘zeevruchten’ uitbreidt. **Zeekost** is me wat te ruw en associeer ik teveel met gewone, dagelijkse kost, boerenkost en zo meer.

Willy Versluys (reder ter zee en kweker van de Belgica mossel)

Mijn voorkeur gaat uit naar **zeedelicatessen**.

Raf Sonnevile (Hotelschool Koksijde)

Ik kies voor het neutrale **zeevruchten**.

Vele voorstellen van de luisteraar zijn goed gevonden, maar veeleer poëtisch-creatieve woordspelerij. In de zakelijke wereld zullen ze nooit gebruikt worden. Mogelijks wel op menukaarten, alhoewel ook daar de trend is naar steeds meer productinformatie. **Zeekost** vind ik niet goed, wegens de eerder negatieve connotatie. Ik heb er trouwens niets op tegen om **seafood** te gaan gebruiken in het Nederlands.

Luk Huysmans (Productmanager Visserij & aquacultuur VLAM)

De term **vis & zeevruchten** dekt voor mij de lading. Nu nog wat lobbyen bij van Dale om zee groenten en andere eetbare zee producten onder zeevruchten op te nemen.

Bart Slabbinck (kustwerkgroep Natuurlandpunt)

Persoonlijk vind ik **ziltmaal** en **zeelicatessen** fantastische termen voor de geneugten des zee.

Patrick Sorgeloos (Universiteit Gent), professor aquacultuur

Mijn voorkeur gaat naar **zeekost**. **Zeewild** zie ik eerder voor alle organismen aanwezig in de zee, dus niet noodzakelijk enkel voor wat gevangen wordt. **Zeeoogst** zou kunnen gebruikt worden voor aquacultuurproducten die gekweekt en geoogst worden. Maar “oogst” slaat mijn inziens ook op “vangen” en doet me dus ook denken aan visserij.

Thomas Vanagt (eCoast, onafhankelijk onderzoekscentrum)

Uit de verrassend originele voorstellen sprongen in het oog: **zeetje** (Oostends doordenkertje), **sopspijs** en **uitzeetjes**. Maar die zullen waarschijnlijk moeilijk brede ingang vinden. Mijn favoriet is daarom **zeelicatessen**: het is meteen duidelijk wat het is, is spitsvondig en klinkt aantrekkelijk. Alhoewel ik de keuze voor **zeekost** ook goed kan begrijpen. Het klinkt voor mij nu al vertrouwd!

Roos Degroote (consument en luisteraar)

Het woord ‘wild’ dekt een groot gamma organismen – zowel gecultiveerde als wilde – en zit al in ons taalgebruik. Vandaar dat ik denk dat **zeewild** makkelijk ingang zal vinden in ons taalgebruik.

NF

Opmerkingen? Een eigen woord ontdekt? Reageren kan altijd naar Nancv.Fockedeve@vliz.be